

مشکلاتی نیز در پلتفرم‌ها و همچنین کشش بنادر وجود دارد که در این حوزه‌ها نمی‌توان کار زیادی انجام داد، اما در حوزه گسترش بازارها در موقعیتی هستیم تا قراردادهایی ببندیم که یا از طریق ایزوتانک‌ها یا از طریق ارسال محموله‌ها با کشتی انتقال انجام شود. در این مسیر، امکاناتی برای بخش خصوصی وجود دارد و آن، این است که گاز صادراتی را با کمک دولت به وسیله شناور به کشورهای آفریقایی برسانند و از آنجا به جاهای دیگر توزیع کنند.

از آنجا که منابع عظیم گاز طبیعی در ایران وجود دارد و قیمت صادراتی LPG بالاتر از CNG است، استفاده از گاز CNG برای دولت مقرون به صرفه‌تر خواهد بود.

برخی کارشناسان به مزیت استفاده از سوخت LPG اشاره و برای صحنه گذاشتن بر دلیل خود به استفاده از این سوخت در بعضی از کشورهای اروپایی مانند ترکیه، کره جنوبی، لهستان، روسیه، ایتالیا، انگلستان، آمریکا، استرالیا، اوکراین و... اشاره می‌کنند، در حالی که عمده این کشورها منابع گازی مناسبی در اختیار ندارند و گاز شهری مورد نیاز خود را از طریق واردات و حتی در برخی موارد زغال سنگ تأمین می‌کنند. ضمن آنکه زیرساخت‌های توسعه CNG، مانند شبکه گسترده گاز را که در کشور ما وجود دارد، در کشورشان ندارند.

در واقع، این کشورها در انتخاب بین بنزین و LPG به سراغ LPG به عنوان سوخت مناسب‌تر رفته‌اند. این در حالی است که در ایران در مقایسه

بین LPG و بنزین، گزینه‌ای به نام CNG وجود دارد که به دلیل مزیت‌های قیمتی و فنی برتری‌های زیادی دارد و می‌تواند به عنوان سوخت ملی مطرح شود.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

انتشار نسخه مقدماتی سند انرژی حمل‌ونقل مبنی بر حذف کامل LPG از سبد سوخت بخش حمل‌ونقل تا افق ۱۴۲۰، به ایجاد اختلاف نظر بین وزارت نفت و برخی کارشناسان حوزه انرژی منجر شده است. وزارت نفت و عده‌ای از کارشناسان موافقش بر صادرات LPG تأکید دارند و عده‌ای دیگر از جایگزینی LPG با بنزین و CNG دفاع می‌کنند. از این رو، در گزارش حاضر با بیان وضعیت LPG در جهان و ایران، ابعاد مختلف صادرات LPG یا مصرف آن در داخل بررسی شد و با ارایه دلایل مستند، به این نتیجه رسیدیم که با توجه به محدودیت‌های کشورهای هدف در زمینه تولید گاز و با توجه به محدودیت ایران در استفاده از سوخت LPG در بخش حمل‌ونقل داخلی، صادرات LPG و مصرف آن در بخش پخت‌وپز و همچنین استفاده از آن در بخش پتروشیمی، اولویت و توجیه اقتصادی دارد. از این رو، با در نظر گرفتن این اولویت‌ها، توصیه‌های سیاستی زیر در راستای تخصیص بهینه LPG پیشنهاد می‌شود:

- تداوم صادرات به کشورهای هدف و دنبال کردن استراتژی بلندمدت در بازارهای جهانی LPG: از آنجا که LPG از قابلیت صادرات بالایی برخوردار

منابع

- ترازنامه انرژی ایران، ۱۳۹۶

- وزارت نفت جمهوری اسلامی ایران،

<https://www.mop.ir/portal/home/>

بوده، ترجیح بر این است که حداکثر استفاده را از ظرفیت صادراتی آن ببریم، زیرا به جهت انتقال سهل تر نسبت به بنزین، صادرات آن به مقاصد دورتر امکان پذیر است. همچنین از نظر خصوصیات، LPG

بسیار شبیه بنزین بوده که این موضوع هم قیمت آن را در بازارهای جهانی تحت الشعاع قرار داده و هم تقاضا برای این محصول را افزایش داده است. در نتیجه، مزایای صادرات LPG از نظر اقتصادی بسیار قابل توجه خواهد بود. به علاوه، برای ارتباط با دیگر بازارهای تازه یا بازارهای آفریقایی نمی توان از صفر شروع کرد و ابتدا باید این بازارها آزمایش شوند. به همین دلیل، ایران باید به دنبال مشارکت محلی باشد تا بتواند سرمایه گذاری مشترک داشته باشد. همچنین بعد از کاهش تقاضا در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۰ به علت همه گیری ویروس کرونا و هم زمان با برداشته شدن تدریجی قرنطینه ها در کشورهایی مانند چین و هند انتظار بر این است که بازار انتقال LPG بهبود یابد و این موضوع می تواند فرصت مناسبی برای ایران باشد.

- استفاده از LPG در بخش پتروشیمی: مصرف LPG به عنوان خوراک پتروشیمی درآمدهای مستقیم و غیرمستقیم زیادی برای دولت خواهد داشت که باید این گزینه نیز به عنوان اولویت بعدی کشور مورد بررسی اقتصادی قرار گیرد و ابعاد مختلف آن به صورت مفصل بررسی شود. یادآوری می شود، در شرایط کنونی حتی اگر LPG خوراک پتروشیمی هم باشد، قیمت آن به قیمت فوب خلیج فارس است و در نتیجه، به نرخ صادراتی نزدیک خواهیم شد.